

jí hrozila majetková újma. Toto nutné zakročení firmy »Železo,« spol. s obm. r. bylo zaviněno, jak správně uvádí soud odvolací, žalobcem a proto byl také výrok o útratách ustanovením Šu 51 odst. 1 c. ř. s. správně odůvodněn.

Bezdůvodnému rekursu nebylo proto vyhověno.

Rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 19. listopadu 1924 č. j. RI 896-24/1. Dr. Zemlička

Žaloba na placení alimentů člena řádu milosrdných bratří proti Řádu podaná nenáleží na pořad práva.

Nejvyšší soud zrušil oba rozsudky nižších stolic, jakož i veškeré řízení jim předcházející a odmítl žalobu, domáhající se na žalovaném řádu placení alimentů 50 h denně pro nepřipustnost pořadu práva. Žalobce domáhá se svého nároku 1: jednak na základě stanov řádu, což konec konců znamená vlastně na základě předpisů kanonického práva a 2. jednak na základě smíru uzavřeného u zemského soudu ve Vídni.

ad 1. Duchovní řády jsou korporacemi veřejného práva, smlouva o přijetí do takového řádu, jejich obsah podávají řádové stanovy (regule) a příslušné doplňovací předpisy církevního práva, jest tedy titulem veřejnoprávním a toho rázu jsou tedy i nároky k ní, tudíž ze stanov řádových a příslušných předpisů církevního práva vyvozované, takže podle § 1 j. n. na pořad řádných soudů nenáleží. Duchovní řády nespádají totiž ani pod spol. zák. z 29. listopadu 1852 č. 253 ř. z., ani pod spol. zák. z 15. listopadu 1867 č. 134 ř. z., naopak stanoví spíše § 3 lit. a) posl. zákona, že duchovní kongregace posuzovati jest podle předpisů o nich daných. Tu pak § 31 zák. ze 7. května 1874 č. 50 ř. z. o úpravě zevních poměrů kat. církve odkazuje ohledně zevních klášterních společenstev v kat. církvi existujících na zvláštní předpisy o nich platné. Po zrušení kondordátu jest to min. nař. z 13. června 1858 č. 95 ř. z. o duchovních řádech a kongregacích, jež však se otázky naší netýče. Následkem toho zůstává otázka nároků toho druhu, jaký žaloba vznáší, církevní samosprávě.

To vše jasně plyne z motivů k cit. zák. ze 7. května 1874 č. 50 ř. z. církevní poměry upravujícího. Tyto podávají nejprve historický přehled poměrů církve ke státu a praví pak pod II 2, že postavení, jež katolická církev toho času ve veřejném organismu zaujímá, jest postavení privilegované veřejné korporace, že opačný systém, americký to systém, spočívá-

jící na zásadě soukromo-právnosti církve, zvaný buď »volnou církví«, anebo vyjadřovaný heslem rozluky státu od církve, nelze u nás uznati jednak proto, že jej nelze historicky zprostředkovati a jednak proto, že jej nelze prakticky dobře provésti a proto tedy že i řečený zákon ponechává kat. církvi její posavadní veřejnoprávní postavení. Vývody motivů vrcholí pak v otázce (pod 3), které jsou to legislativní zásady, jež v přítomném zákonodárství zachovány býti mají, a v odpovědi na ni, že zákonodárství státní má se vztahovati jen na formy a meze církevního působení (»zevní právní poměry kat. církve«) a že kde v tomto zřeteli zvláštní norma dána nebyla, nastupuje sama sebou církevní autonomie, které ovšem zásadně podléhají všechny vnitřní záležitosti církve (co se týče duchovního života, jako víry a pod.) tyto ovšem již v základě ustanovení čl. 15, i jest pak toto právo sebeurčení a samosprávy církevní prohlášeno v motivech za svrchovanou zásadu našeho zákonodárství a praví se tam dále, že volné praktikování ústavy (scil. církevní), jakož i jurisdikční moci pro obor církevní platné, zejména i discipliny, jest již zákonným uznáním církve samým zaručeno . . .

Poněvadž duchovní řád, jak nauka uznává¹ (Stubenrauch, 8. vydání 1902, § 26 I. 2. č. 2, str. 69, Tilsch, Všeobecná část, str. 112), jest korporací veřejnoprávní otázka pak, o níž ve sporu tomto jde, patří více k úpravě zevních poměrů kat. církve, avšak státní zákonodárství o ní zvláštních norem nemá a vůbec ji neupravuje a to ani po stránce hmotné, ani po stránce formální, co se totiž týče příslušnosti, tedy podle hořejšího nastupuje tu sama sebou církevní autonomie a tedy i příslušnost církevních úřadů či shora zmíněná »jurisdikční moc pro obor církevní platná«, jak ji motivy nazvaly, říkáce o ní, že jest již samým zákonným uznáním církve zaručena.

Ad 2. Zde by se otázka mohla zdáti pochybnější, avšak při správném rozpoznání věci dospěje se k témuž výsledku.

Podle náhledu nejvyššího soudu dlužno tu rozeznávati, zdali řečený smír, jenž jakožto smlouva představuje novaci (§ 1380 obč. zák.), jest novací privativní, či kumulativní. Kdyby byl privativní, t. j. zrušil starý závazek a založil nový a takto tedy změnil právní důvod nároku alimentárního (§§ 1376, 1377 ib.), jenž by se od té doby zakládal výlučně na tomto smíru, pak by ovšem věc náležela na pořad práva. Avšak náš smír byl evidentně pouze kumulativní novací (§ 1379 b), t. j. závazek řádu, zakládající se na členství žalobcovo v řádě, nebyl zrušen, nýbrž

jen uznán a to výslovně jen na čas členství žalobcova, takže tento původní důvod nároku nijak nebyl odklizen a novým, t. j. oním smírem, smlouvou nahrazen. Byla to jen prozatimní úprava poměru až do rozhodnutí kongregace v Římě o vyhoštění žalobce; od té doby bylo pochybno, je-li žalobce ještě členem řádu čili nic a proto se mu vyměřily prozatimní alimenty, jakmile však kongregace rozhodne a ukáže se, zda žalobce členem řádu zůstal či nezůstal, bude podle toho řád k alimentaci povinen, nebo nebude. A tak tedy smírem je uznán dřívější právní stav a tedy původní důvod závazku; nikterak však ani nepřistoupil, neřku-li aby na jeho místo nastoupil důvod nový, nýbrž bylo jen přechodně nejisto a pochybno, zda onen právní stav a tedy původní a pořád jediný důvod alim. závazku, členství žalobcovo v řádě, posud trvá.

Trvá-li ale veřejnoprávní důvod závazku a nebyl nahrazen soukromoprávním, pak platí i zde totéž, co ad 1) vyloženo: vždycky i podle smíru se tu musí řešiti otázka, je-li žalobce členem řádu, což však lze jen na základě předpisů církevního práva a spadá pod tutéž »jurisdikční moc pro obor církevní platnou«, o které byla shora řeč.

Nejvyšší soud může tu sice poukázati na příslušné předpisy kanonického práva, avšak musí se výkladu jich a zaujetí stanoviska zdržeti. Jsou to, když žalobce obdržel sekularisační indult dto ve Vídni 20. listopadu 1919, jenž podle obsahu kanonu 640 § 1 č. 1 a 2, a oženil se, předkem § 2 téhož Kanonu a pak Kanon 646 § 1 č. 3, citováno podle kodex iuris canonici Pii X pontificis maximi iussu digestus, Ratisborae 1919.

Bylo proto tak rozhodnouti, jak se stalo (§ 42 j. n., § 477 č. 6, § 478 odd. 1, § 240 odd. 1, § 471 č. 7, § 513 c. ř. s.

Rozhodnutí nejv. soudu z 1. dubna 1924 č. j. Rv. I 64/24-1.

R. v. z. s. Doležal.

Krádež na vlastní věci nemožna.

Krajským soudem v N. dne 25. ledna 1924 uznáni byli vinými: J. K., že ve společnosti s R. M. a P. J. jako spoluzloději z držení a bez přivolení majitele nezjištěného, pokud se týče finanční správy z uzavřené stáje Fr. B. koně odňali, Fr. C., že zločin hořejší nastrojil.

V důvodech rozsudku I. soudu se praví, že dne 3. ledna 1921 byl na říšské silnici finanční stráž zabaven kůň, který měl býti přepašován do Německa, a že kůň ten byl dán do stáje